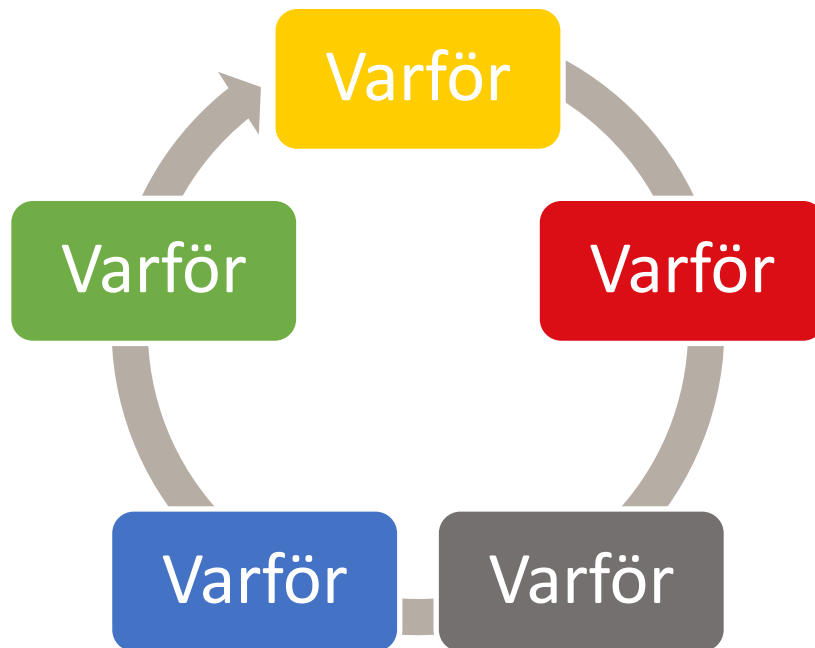


5 varför

5 varför? (engelska 5 whys) är ett verktyg inom grundorsaksanalys och kan användas för sig själv eller som en del av ett fiskbensdiagram.

Arkitekten bakom "the Toyota Production System", Taiichi Ohno, beskrev metoden "5 varför" som "the basis of Toyota's scientific approach by repeating why five times"





Tid
1 timme



Antal medarbetare
2 + flera



Svårighetsgrad
Enkel

När ska verktyget användas?

Att endast eliminera symptomet gör ofta att problemet återkommer på samma eller liknande sätt. Då är 5 varför ett bra verktyg för att hjälpa till att skifta fokus mot orsakerna till problemet.

Hur gör man?

Genom att fem gånger fråga efter varför ett problem har uppstått kan man hitta grundorsaken till problemet. Genom att sedan eliminera grundorsaken hindrar man att problemet återkommer.

Exempel:

1. Vattnet kokade över – Varför?
2. Vattnet blev för varmt – Varför?
3. Det stod på spisen för länge – Varför?
4. Ingen bevakade kastrullen – Varför?
5. "Kocken" var upptagen med annat – Varför?
"Kocken" tog hand om tvätten – Förslag?

Tips

En viktig sak att hålla i tanken när man analyserar problemet är att "människor gör inte fel, det är processerna som är felaktiga" eller med andra ord "sök vad som är fel – inte vem som gjort fel". Låt olika perspektiv komma till tals. Kombinera gärna med brainstorming-möten. Om du använder "5 Varför", gör det med finesse. Du behöver inte använda det ordagrant genom att fråga Varför? Varför? Varför? ... och det finns ingen definitiv sanning i att just fem (5) "Varför?" är rätt antal. När det börjar kännas för krystat. Stanna och gå vidare.

Mer information

För störst utväxling används verktyget med fördel i kombination med

- Fiskbensdiagram
- Varför-varför diagram